

De pedagogische basis als kans voor schoolaanwezigheid

Verslag workshop 1

De praktijk aan het woord: Hoe een goede pedagogische basis bijdraagt aan de onderwijsdeelname van leerlingen.

Sprekers: Anne van der Marel & Annemarie Proost (zorgcoördinator en docent-coach van Cartesius)

Op het Cartesius in Amsterdam volgen leerlingen via twee onderwijsstromen (Het Lyceum en De Plaats, beide Agora-onderwijs) hun eigen pad naar een havo- of vwo diploma. Dit jaar werkt de school aan een nieuw schoolaanwezigheidsbeleid, dat gebaseerd is op verbindend gezag en leren in verbinding, vanuit nieuwsgierigheid en autonomie. In deze workshop deelden Anne en Annemarie hun ervaringen met de implementatie en de impact op de leerlingen.

Wie terecht komt op de website van het Cartesius ziet daar onmiddellijk hun visie op onderwijs en een stevige pedagogische basis staan:

Het Cartesius is een samenleving in het klein. We vormen een gemeenschap waarin je je thuis voelt. Waarin je kan groeien en je kunt ontwikkelen. Waarin je gehoord en gezien wordt. Op onze school vinden we veel leren belangrijk, maar gewoon gelukkig zijn is voor ons van minstens even groot belang. We zijn samen Amsterdammers. We zijn samen het Cartesius. En daar zijn we trots op!

Vanuit de behoefte om een passende pedagogische basis voor hun leerlingpopulatie neer te zetten, is het Cartesius Lyceum een aantal jaar geleden op zoek gegaan naar handvatten om dat te realiseren. Na hun zoektocht kwamen ze uit bij Verbindend Gezag. Een uit de non-violent resistance voortkomende beweging, die ontwikkeld is door Professor Haim Omer, hoogleraar psychologie aan de Universiteit van Tel Aviv in Israël. Het programma is gericht op het doorbreken van machteloosheid bij opvoeders. Het gaat over je geweldloos verzetten tegen negatief en destructief gedrag. Leidend hierbij is dat je geen controle hebt over het gedrag van de ander. De ander heeft een keuze in zijn gedrag, zelf heb je controle over je eigen gedrag en de interventies die je daarbij kunt inzetten.

Anne en Annemarie namen ons mee in hun ervaringen, valkuilen en successen en de betekenis voor schoolaanwezigheid. Tweeënhalf jaar geleden is begonnen met het scholen van het docententeam. Iedereen binnen school, heeft de methodiek inmiddels in zijn DNA zitten.

We kondigen nu aan wat WIJ gaan doen, niet wat de leerling moet gaan doen (een houding vanuit gezag i.p.v. uit macht)

Je hoeft niet te winnen, wat wij wel doen is volhouden!

Smeed het ijzer als het koud is, laat de leerling afkoelen wanneer dat nodig is en doe dat zelf ook.

Het Cartesius zet sterk in op ouderbetrokkenheid en durft daarbij ook niet gebruikelijke interventies in te zetten. Zo worden ouders soms uitgenodigd om in de klas van hun kind te komen kijken als ondersteuning.

Door als geheel team consequent op deze manier te werken en te communiceren zien ze op het Cartesius een aantal zeer positieve effecten wat in de meegebrachte 'good practice' casus duidelijk naar voren kwam. Door in te zetten op de relatie, gebruik te maken van de peergroup en gedrag soms ook te laten kent het Cartesius geen leerlingen meer die volledig thuis zitten. Het verzuim is in sommige gevallen nog wel erg hoog, maar alle leerlingen komen regelmatig naar school en zijn in beeld.

Daarbij is sinds dit schooljaar stevig ingezet op schoolaanwezigheidsbeleid. Via de leerlijn schoolaanwezigheid die vanuit SWV Amsterdam-Diemen wordt aangeboden ontdekte het Cartesius dat juist met verbindend gezag zij al veel groene interventies inzetten, die helpend zijn om leerlingen graag naar school te laten komen. Zo staat er altijd iemand bij de deur en mogen leerlingen altijd de les in (ook al zijn ze te laat). Er wordt op deze manier zo min mogelijk lesstof gemist.

Meer weten en ontdekken

- <https://www.geweldloos-verzet.nl/methode/>
- <https://www.bijdelespodcast.nl/>